

Identifiquen restes neandertals a la Cova Simanya de fa més de 50.000 anys

- **L'equip investigador ha donat a conèixer 54 restes neandertals corresponents a com a mínim tres individus**
- **Es tracta de la col·lecció de restes neandertals més important de Catalunya i una de les més rellevants de la península Ibèrica**
- **Els resultats científics es publiquen a la prestigiosa revista internacional *Frontiers in Earth Science***

Aquest matí s'han presentat les restes neandertals procedents del jaciment de Cova Simanya (Sant Llorenç Savall, Barcelona) situat al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac. El conjunt està format per 54 restes neandertals corresponents, com a mínim, a 3 individus, fet que el converteix amb el més important de Catalunya i un dels més rellevants de la península Ibèrica.

A l'acte hi han assistit representants del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya; de la Diputació de Barcelona; el director del Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC), Jusèp Boya Busquet; de l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES-CERCA) i de la Universitat de Barcelona i el Catedràtic de Prehistòria i director del Seminari d'Estudis i Investigacions Prehistòriques de la Universitat de Barcelona (SERP-UB), el Dr. Josep Maria Fullola, juntament amb els codirectors de l'excavació, el Dr. Juan Ignacio Morales, investigador de l'IPHES-CERCA i del SERP-UB, Artur Cebrià, del SERP-UB, i el Dr. Antonio Rosas, investigador del Museu Nacional de Ciències Naturals – Consejo Superior de Investigaciones Científicas (MNCNM - CSIC).

L'estudi d'un conjunt de materials dipositats a les instal·lacions del Museu d'Arqueologia de Catalunya procedents d'unes intervencions als anys 1978-79, va alertar els investigadors de la presència de restes neandertals a la Cova Simanya. Aquest fet va incentivar als investigadors iniciar un projecte de recerca l'any 2020 amb els objectius principals d'estudiar-ne les restes fòssils humanes i el seu context arqueopaleontològic. Paral·lelament, els treballs d'excavació recents han permès reconstruir l'origen i la història de les restes neandertals, així com la recuperació de noves. Així mateix, les eines de pedra recuperades, els ossos d'animals processats pels neandertals i les fogueres documentades suggereixen que la Cova Simanya va ser un enclavament significatiu per a les poblacions del Paleolític mitjà.

Les restes corresponen a tres individus: un adult, probablement una dona, un juvenil d'uns 11 o 12 anys i un individu infantil d'uns 7-8 anys. "De tot el conjunt destaca especialment l'individu adult, del qual s'han identificat restes de tots dos braços, entre ells hi ha un húmer sencer i una mà pràcticament completa, i també dels peus, a més de diferents vèrtebres i costelles", comenta el Dr. Antonio Rosas, director del Grupo de Paleoantropología del MNCN-CSIC. També s'han identificat fins a 10 peces dentals i un fragment de mandíbula. Dues d'aquestes dents pertanyen a l'individu juvenil i les vuit restants poden ser compatibles amb l'individu adult, tot i que "no es pot descartar la possibilitat que corresponguin a més individus", afegeix.

El conjunt presenta trets anatòmics inequívocs que permeten adscriure'l clarament als neandertals. Aquests detalls no només ajuden a diferenciar aquests individus d'altres espècies del gènere *Homo*, sinó que, a més, permeten entendre millor la filogeografia dels neandertals que van poblar Europa abans de l'arribada de la nostra espècie *Homo sapiens*. Segons Rosas "els fòssils de la Cova Simanya ajudaran a esclarir el paper que ha tingut la península Ibèrica en la complexa història evolutiva dels neandertals" En aquest sentit, l'investigador i un dels millors experts internacionals en neandertals diu "avui comencem a saber que hi ha diferents llinatges d'aquesta espècie extingida però, a hores d'ara, encara no coneixem els motius de com i on es van originar". "Ibèria i la Cova Simanya tenen molt a dir en aquest sentit", pronostica.

"Les primeres datacions realitzades indiquen que la presència de neandertals a la Cova Simanya és més antiga que el límit del Carboni 14; és a dir, anterior als 50.000 anys" indica el Dr. Juan Ignacio Morales, codirector de les excavacions i investigador de l'IPHES-CERCA i del SERP-UB. Actualment s'estan fent tècniques de datació alternatives que haurien de permetre determinar l'antiguitat de les restes amb una millor precisió, puntualitza l'investigador.

Juntament amb l'ús de la cova per part dels Neandertals, els treballs de camp han permès constatar que la cavitat també va servir de refugi d'hibernació tant per a l'ós bru com per a l'ós de les caveres; un ús que es va allargar, com a mínim, fins fa 42.000 anys. Molt temps després, la cova va ser utilitzada de manera esporàdica des del Neolític fins a temps molt més recents, comenta el Dr. Morales.

La presentació pública de les restes neandertals ha coincidit amb la publicació de l'article científic "**New assemblage of late Neanderthal remains from Cova Simanya (NE Iberia)**" a la prestigiosa revista científica internacional **Frontiers in Earth Science**. L'article està encapçalat pel Dr. Morales i el Sr. Artur Cebrià i pel Dr. Rosas (MNCN-CSIC) i en el qual han participat també d'altres investigadors/es procedents de l'IPHES-CERCA, de la Universitat Rovira i Virgili, del SERP-UB, de la Universidad Autónoma de Madrid, de la Universidad de Santiago de Compostela, de la Universitat d'Alacant, de l'Institut de Biologia Evolutiva de la Universitat Pompeu Fabra – CSIC, de l'Institut Català de

Paleontologia, de l'Institute for Advanced Study (MIAS), de la Universitat de Bolonia, del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i del Museo Nacional de Ciencias Naturales de Madrid.

La Cova Simanya (Sant Llorenç Savall), situada al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac, compta amb més de 300 metres de recorregut i, per la seva accessibilitat, ha estat una de les cavitats més visitades de Catalunya.

“Un dels objectius del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac és aproximar els visitants al medi natural i al medi geològic i, alhora, oferir un espai a la recerca i investigació”, explica el director del Parc, Àngel Miño. “La geomorfologia del Parc – amb agulles, barrancs, parets, avencs i coves- és una de les característiques singulars de l'espai. Una de les cavitats més conegudes del massís de Sant Llorenç és la Cova Simanya, que les persones visitants poden conèixer amb els itineraris guiats que organitzem des de la Diputació de Barcelona”, continua Miño.

La Catalunya Central un territori clau per als neandertals

La proximitat de la Cova Simanya amb altres jaciments arqueològics del Paleolític mitjà com les Coves del Toll (Moià), l'Abric Romaní (Capellades) o la Cova Gran de Collbató, evidencia clarament que la Catalunya Central va ser un territori clau per a les activitats i els assentaments dels neandertals durant el Plistocè superior.

A les properes campanyes d'excavació, l'equip de recerca té previst continuar amb els treballs al complex càrstic de Simanya, incloent-hi la Cova del Triangle i la Cova de la Canal, situades a escassos 50 metres, amb l'objectiu de conèixer amb més profunditat el poblament prehistòric en aquest territori clau.

Suport institucional i finançament

Des d'un punt de vista institucional, aquests resultats són producte de les sinergies i treball coordinat entre el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, a través del Servei del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic i del Museu d'Arqueologia de Catalunya, i la Diputació de Barcelona a través del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac.

La investigació arqueològica a la Cova Simanya s'emmarca en el projecte quadriennal ARQ001SOL-172-2022 "Transicions culturals durant el Plistocè i l'Holocè al litoral-prelitoral de Catalunya", vinculat al Seminari d'Estudis i Investigacions Prehistòriques de la UB, i aprovat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya; del projecte PID2021-122356NB-I00 del Museo Nacional de Ciencias Naturales – CSIC; i de la Fundación Palarq. També es compta amb el suport de dos projectes del SERP, el del ministeri PID2020-

113960 i el corresponent al Grup de Recerca de Qualitat SGR-00337 de la Generalitat de Catalunya. Les excavacions compten amb el suport i el finançament del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac i de la Diputació de Barcelona, els quals han protegit el jaciment i organitzat visites guiades.

Visita de les restes al MAC i visites guiades a la Cova Simanya

Les restes que es presenten quedaran exposades al Museu d'Arqueologia de Catalunya durant un mes per tal de fer-les públiques a tota la ciutadania. Posteriorment tornaran a l'equip d'investigadors fins a la finalització de la recerca, moment en el qual tornaran al MAC.

Des del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac de la Diputació de Barcelona s'organitzen visites guiades a la Cova Simanya cada dissabte, festius i darrer diumenge de cada mes. Les visites estan destinades al públic en general i cal inscripció prèvia

Els caps de setmana es fan visites guiades a la Cova Simanya. Podeu obtenir més informació de l'activitat i el procediment per a la inscripció en el següent [enllaç](#).

Referència a l'article científic

Morales, J. I., A. Cebrià, M. Soto, A. Rodríguez-Hidalgo, R. Hernando, E. Moreno-Ribas, D. Lombao, J. R. Rabuñal, D. M. Martín-Perea, A. García-Tabernero, E. Allué, A. García-Basanta, E. Lizano, T. Marquès-Bonet, S. Talamo, L. Tassoni, C. Lalueza-Fox, J. M. Fullola and A. Rosas (2023). "A new assemblage of late Neanderthal remains from Cova Simanya (NE Iberia)." *Frontiers in Earth Science* 11: 1230707.

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feart.2023.1230707>

[Descarrega't la nota premsa i el material gràfic de suport a la notícia](#)

